

ling af den Kommission, der ved kongelige Resolutioner af 28. Juni 1901 og 4. Juli 1910 blev nedsat med det Hverv under Samvirken med tilsvarende Kommissioner for Sverige og Norge at fremsætte Forslag til Forandringer i Lovgivningen med Hensyn til visse Dele af Obligationsretten.

Det her foreliggende Forslag til Lov om Køb paa Afbetaling er en Frugt af de 3 nævnte nordiske Kommissioners Arbejde paa dette Omraade. Lovforslaget har saaledes været Genstand for den kyndigste og omhyggeligste Forberedelse og Overvejelse. Heri ligger efter mit Skøn en afgørende Betryggelse for Folketinget ved Behandlingen af denne Sag. I Sverige er en tilsvarende Lov traadt i Kraft den 1. Januar dette Aar, og i Norge er en lignende Lov ligeledes traadt i Kraft den 1. August i Aar. Heri ligger der en Opfordring til den danske Rigsdag om for sit Vedkommende at fremme det samme Lovgivnings-emne. I det væsentlige, og navnlig hvad angaar de materielle Regler, er Lovforslaget sammenfaldende med de i Sverige og Norge nu gældende Love, hvorimod de processuelle Regler, som indeholdes i Lovforslagets §§ 10—14, er meget divergerende som Følge af de store Forskelligheder i de 3 Landes Retsorganisation. Baa de i Sverige og Norge nu gældende Love om Salg paa Afbetaling og det her foreliggende Lovforslag tager Sigte paa at beskytte den økonomisk svage mod ubillig Udbytning eller, som det lidt mere drastisk blev sagt af et daværende Medlem af dette Ting i 1896: Lovgivningsmagten paatager sig at være Daarens Formynder.

I Almindelighed er der størst Fordel ved at købe mod kontant Betaling. Derved opnaas, at man faar billigere Varer, og saadant Køb giver mindre Anledning til Tvist og Trætte end Køb paa Afbetaling. Afdragshandlerne har flere uheldige Sider. Det kan ikke undgaa de flestes Opmærksomhed, at Køb paa Afbetaling medfører en betydelig Varefordyrelse, og den, der køber paa Afbetaling, faar undertiden en daarligere Vare til en højere Pris, og dette Forhold rammer saavel den prompte som den ikke prompte Betaler. I de Kontrakter, som bliver oprettet ved Salg og Køb paa Afbetaling, er det ofte saaledes, at den, der sælger, forbeholder sig Ejendomsretten, indtil den hele Salgsum er betalt, og Sælgeren forbeholder sig som Regel ogsaa at tage Genstanden tilbage, hvis Køberen udebliver med Betalingen blot en Dag eller en Time over det Klokkeslæt, til hvilket Afbetalingen skal

falde. Den, der køber paa Afbetaling, er desuden ofte henvist til at underskrive paa Købekontrakter, som indeholder strenge og ubillige Vilkaar. Dette Lovforslag tager ikke i nogen Maade Sigte paa at forbyde Køb paa Afbetaling, det tager ikke en Gang Sigte paa at begrænse eller lægge Baand paa saadanne Retshandlers Afslutning, der tilsigtes kun en Regulering, et lovordnet Forhold, hvor denne Salgsmaade bringes i Anvendelse.

Skønt Lovforslaget i hele sin Tendens gaar ud fra som Regel, at Køberen er den svage og Sælgeren den stærke Part, hvor Talen er om Salg og Køb paa Afbetaling, er Ønsket om et lovordnet Forhold paa dette Omraade oprindeligt fremsat af Fællesrepræsentationen for Industri og Haandværk. Formodentlig har nævnte Fællesrepræsentation haft Opmærksomheden henvendt ikke alene paa Køberne, men i lige saa høj Grad, ja, maaske i højere Grad, paa visse Forretninger, som særlig drives med Køb og Salg paa Afbetaling for Øje. Der har været, og der vil vel endnu være visse Forretninger, som er blevet ufordelagtigt bekendt ved deres Virksomhed ved Salg paa Afbetaling. Hermed skal ikke siges, at alle, som sælger paa Afbetaling, er Blodsugere og spekulerer i deres Næstes øjeblikkelige Forlegenhed. En saadan Karakteristik vil efter mit Skøn være misvisende i samme Grad, som hvis nogen vilde paastaa, at alle, der køber paa Afbetaling, er Engle eller blot pligtopfyldende og samvittighedsfulde Betalere. Ved det foreliggende Lovforslag er der søgt at ordne paa det omhandlede Forhold saaledes, at baade Sælger og Køber, for saa vidt dette Forhold kan ordnes ved Lov, kan faa deres Ret.

Lovforslaget angaar ikke fast Ejendom, men kun Løsøre, hvorunder regnes Patenter, Forfatterrettigheder og lignende, og kun hvis Betalingssummen ikke overstiger 3,000 Kr. Norge har sat Grænsen ved 6,000 Kr. De tidligere danske Regeeringsforslag havde ingen saadan Grænse, men angik alt Køb af Løsøre paa Afbetaling. I Motiverne til Kommissionsforslaget er det fremhævet, at naar der foreslaas særlig Beskyttelse for Køberne ved Afdragshandler, har man nærmest tænkt paa Smaahandler, hvor Køberne maa befrygtes paa Grund af deres pekuniære og

Rettelse.

Sp. 1015, L. 1 f. o.: „Køberne“, læs: Sælgeren.